

Drogy? NE. PROŽITKY

TEXT:
Lucie Suchá Groverová

„... Je tma a zima, ruce si všichni snažíme zahřát nad přenosným vařičem, na kterém si právě ohříváme jídlo, a doufáme, že se nám z tohoto proklatého ostrova plného psychopatů podaří dostat, ještě než se rozední, k tomu nám ale chybí ještě baterie ke zprovoznění vysílačky (ta je rozložená na části). Nikdo však nemá odvahu pro ni zajít – stráží ji totiž banda lidojedů... I když vím, že je to všechno jen hra, cítím nejistotu a mám strach. Naštěstí tady nejsem sám. Za pár hodin se při reflexi v teplé klubovně instruktorů dozvídám, že jsem nebyl zdaleka sám, kdo zažíval řadu emocí...“
(Matyáš, 15 let)

Pokud jste rodiči, zamýšleli jste se někdy nad tím, jak a s kým tráví vaše děti čas, když nejsou v kruhu rodinném? Jací lidé jsou jejich učitelé/ky, spolužáci/čky, trenéři/rky, vedoucí kroužků...? Jak ovlivňují jejich životní cesty? Máte-li těch dětí pět, zamýšlíte se nad těmito tématy s intenzitou odpovídající počtu dětí. Když si váš „týnejdžr“ čas od času sbalí batoh, na pár dní zmizí, po návratu mu tu září oči, tu chodí zamyšleně po domě nebo ho přistihnete při tom, jak si rychle utírá slzící oči a hlavně téměř celé odpoledne prospí..., zamýšlíte se ještě víc. Drogy? Ale ne. 😊 PROŽITKY. Vydala jsem se tedy za mužem, který říká, že v životě je důležité, aby byl člověk šťastný. Náš syn ho nazývá Pepa. Pro mě osobně je to člověk, který myslí globálně – a jedná lokálně. Ředitel Střediska volného času v Trutnově a zakladatel Klubu instruktorů **JOSEF KHOL**.

Josef „Pepa“ Khol

Náplň práce ředitele SVČ si dokážeme trochu představit, co v sobě ale obnáší Klub instruktorů?

Nabízíme mladým lidem prostor pro sebezpoznání i seberealizaci. Vybrali jsme formu zážitkové pedagogiky, protože se nám líbí její přesah do reálného života. Inspirací byla kromě jiného prázdninová škola Lipnice. Na našich akcích používáme moderní technologie: sociální sítě, střih videoklipů, outdoor kamery, používání GPS a dalších pomůcek z oborů záchranářství, kriminalistika atd... Ty ale budou za 10 let zastaralé. Hodnoty, které dospívajícím předáváme, zůstanou po celý jejich život...

Kurzy jsou vždy nějak tematicky laděny. Jaký je jejich smysl a kdo je vymýšlí?

Každý kurz má svůj cíl – v našem oboru se správně říká pedagogický cíl. :-). Důležité je však podotknout, že v zážitkové pedagogice se jich vždy prolíná několik najednou. Každý z účastníků si proto může vzít z dané situace jinou zkušenost. Kurzy připravuje tým lidí – vedoucí a dobrovolníci, cca desetičlenná skupina. Je v ní několik pedagogů, studentů, ale i osob vykonávajících manuální i manažerské profese. Každý přispívá do tvorby kurzů jako při tvorbě filmu jedinečným způsobem. Někdo napíše scénář, jiný zajistí rekvizity, další vyjednává různé formy spolupráce atd. Často se na realizaci jednoho kurzu nakonec podílí štáb 20–30 osob.

Klub instruktorů kromě jiného pomohl našemu synovi přejít z období dětství do období dospělosti. Posun do role instruktora, který se podílí na akcích určených menším dětem, pro něj byl významný. Jak prožitková pedagogika, jejíž součástí je schopnost komunikace, sebereflexe, logického myšlení atd., ovlivňuje život absolventů v reálu?

Před 3 lety jsme uspořádali setkání pro absolventy KI. Jednalo se o účastníky z prvních ročníků. Dnes ukončují vysoké školy nebo již pracují. Když jsme položili otázku „Co pro vás znamenalo, nebo znamená, být absolventem tří ročníků KI?“, odpovědi lidí nás překvapily. Jednalo se totiž o velmi emotivní reakce, vypovídající o silných zážitcích, které ovlivnily jejich pohled na svět. V některých případech se jednalo o silnější vliv než

rodiny nebo školy. Uvědomili jsme si velkou odpovědnost... Jedna třetina pracovníků SVČ jsou právě absolventi.

Dnes už se mnohem více mluví o rozdílnosti obou pohlaví a například i o faktu, že žena je tvor cyklický a je dokonce výhoda pro obě pohlaví to respektovat. Pracujete s mladými dívkami a kluky. Jak zacházíte s těmito tématy?

Přiznávám, že tento pohled na chování chlapců a dívek je pro mě nový. Dívky jsou všeobecně naladěny trošku na jinou frekvenci než chlapci. Snažíme se, aby ve skupině byl vždy vyvážen poměr mezi ženami a muži. Možná právě silné zážitky a otevřeně zpovědi při reflexi napomáhají zúčastněným pochopit životní cyklus obou pohlaví...?

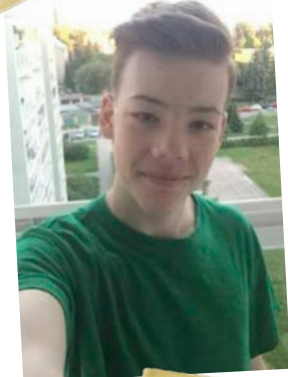
Jako rodiče, který k vám s důvěrou vkládá své děti, mne zajímá, zda to, co učíte mladé lidi, požadujete po lektorech kroužků. Jsou schopni otevřeně a rovnocenně komunikovat s rodiči i s dětmi samotnými? Používají sebereflexi? Odnášejí si z kroužků děti víc než konkrétní dovednosti, za které jejich rodiče zaplatili? Spolupracujete třeba s pedagogy z místních škol? Mají možnost se prožitkových kurzů zúčastnit také rodiče, aby prostřednictvím vlastní zkušenosti poznali, co prožívají jejich děti?

Pracujete-li s lidmi a snažíte se je nějak „ovlivnit“, musíte nejprve dobře znát sám sebe. To, co s nimi děláte, byste měli mít odzkoušené sami na sobě. Jsme školské zařízení a zákonů, vyhlášek a metodických pokynů musíme dodržet relativně dost. Jednou z novinek těchto zákonů je povinnost externích pracovníků absolvovat základní pedagogický kurz. Jelikož se jedná o velké množství lidí (v rámci celé ČR), přistoupilo Ministerstvo školství na realizaci tohoto vzdělávání přímo v místě, kde vedoucí působí. Toho jsme využili a vycítili, že z nutnosti se může stát velmi dobrý tah nejen v rámci sjednocení kolektivu, ale i základní myšlenky organizace. Vzdělávací kurz jsme uchopili podobnou formou jako Klub instruktorů a výsledky na sebe nenechaly dlouho čekat. Problém je v tom, že vzdělávací kurz pro vedoucí trvá 40 hodin, a ne tři roky, jako tomu je v případě KI. Kurz pro rodiče? Ano – velká výzva a už se na něj těším.

Pod Vaším vedením se blýská na časy i projektu, který je v ČR také ojedinělý. Uprostřed lesoparku vznikne prostor s učebnami, ateliéry, keramickou dílnou, divadelním sálem... Budova bude celá prosklená, tak aby i náhodní kolemjdoucí mohli nahlížet, co se v té které místnosti právě děje. Část budovy bude lezecká stěna, venkovní prostory budou plné dětských hřišť, lanového světa i odpočinkové zóny... Jedná se o něco hmatatelného, konkrétního a svým způsobem velmi jedinečného. Vytvořit moderní, bezpečné, víceuúčelové a dostupné zařízení spojené s přírodou jsou hlavní kritéria nového volnočasového centra. Pro mne je nejdůležitější vytvořit prostor, který bude jiný než prostředí domova a školy. Bude dětem ukazovat svět možností, rozmanitosti a smyslovosti. Dle mého názoru má prostředí, ve kterém se volnočasové činnosti odehrávají, velký vliv na výchovu dětí a mládeže. Je snazší, když prostředí „řekne“ dětem, jak se na místě chovat. Mělo by zde být co nejméně příkazů, pravidel a omezení.

Absolventi Klubu instruktorů se mohou zapojit do programu Mezinárodní cena vévody z Edinburghu. O co jde? DofE (The Duke of Edinburgh's International Award) je svou myšlenkou velmi podobná náplni našeho klubu. Má však větší prestiž a je uznávána po celém světě. Bude pro mě hodně znamenat, až některý z našich absolventů díky této ceně najde své životní poslání.

Z Matyášových zápisků...

„... úkolem bylo připravit a realizovat klasické vysílání rádia. V určitém čase a počtu lidí jsme si rozdělili role a úkoly. Někdo byl moderátor zpráv, které si sám musel připravit, někdo měl poradnu, ve které odpovídal na dotazy posluchačů, další připravoval zpravodajství o počasí, reklamy... Měl jsem za úkol vybrat tematickou hudbu, kterou jsem mezi jednotlivými vstupy pouštěl. Vysílání probíhalo živě a v jiných místnostech byli posluchači – naši vedoucí. Vše muselo probíhat rychle a pohotově. Aby na sebe navazovalo, musel se každý vejít právě do toho svého prostoru. V jednu chvíli mi muzika nešla spustit a byl jsem ve velkém stresu. Cítil jsem zodpovědnost za společný výsledek.

„... ocitli jsme se ve středověku..., do místnosti vtrhli rytíři, pochytili nás a zavřeli do vězení. Všude byli mříže a dozorci. Měli jsme napsat svoje poslední přání... Nikdy předtím jsem neměl důvod o něčem podobném přemýšlet. Jaké může mít člověk poslední přání? Aby to všechno byl sen? Tohle naštěstí byla jen hra, která skončila osvobozením a přijetím do klubu instruktorů. Večer za každého instruktora hořela na skále jedna svíčka. Bylo jich tam snad sedmdesát...“

„... měli jsme si v lese najít místo, kde budeme nějakou dobu každý sám. Poté jsme si mohli přečíst lísteček, který jsme dostali. Nikdo netušil, co v něm je. Byl to vzkaz od ostatních členů rodiny. Kde se tam vzal? Na tom mém bylo několikrát napsáno „mám tě rád“ nebo „mám tě ráda“. Malý Adam, který neumí psát, mi namaloval srdce... Když jsme potom seděli na reflexi, někteří byli hodně dojatí a někdo nad svým lístečkem i brečel...“

„... K mému velikému překvapení jsme dnes součástí skutečného policejního týmu a máme za úkol vyšetřit dvě vraždy. Jsme rozděleni do dvou skupin, pracujeme i v prostorách skutečné policejní stanice a součástí všeho je skutečná policejní technika, včetně aut...“

